บทที่ 4
ปัญหาคุณภาพของแบบการก่อสร้างโรงงาน แนวทางการแก้ปัญหา และการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงผลการศึกษาปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน แนวทางการแก้ปัญหา และแนวทางการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

4.1 ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน

ในการศึกษาปัญหาคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นปัญหาคุณภาพของแบบการก่อสร้างอาคารจากการสำรวจเชิงเอกสารของต่างประเทศ สามารถแสดงได้ดังนี้

- ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องตามหลักวิชาการ
- ปัญหาแบบก่อสร้างไม่ชัดเจน แสดงรายละเอียดไม่ครบถ้วน
- ปัญหาแบบก่อสร้างกำหนด ระยะ ระดับ รายละเอียดประกอบแบบผิด
- แบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ
- แบบก่อสร้างด้านโครงสร้าง ไม่สัมพันธ์กับแบบด้านสถาปัตยกรรม และแบบด้านงานระบบ
- ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการก่อสร้าง
- ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถการดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ
- ปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำถึงสภาพเส้นทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ
- ปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การทำงานของสถานที่ก่อสร้าง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ

แล้วนำประเด็นของปัญหาดังกล่าวมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ถึงปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างที่เกิดขึ้นในการก่อสร้างโรงงาน และความเห็นของผู้รับเหมาโรงงานต่อความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาดังกล่าวที่เคยพบจากประสบการณ์การทำงาน โดยใช้มาตรวัด

ทัศนคติแบบ Likert (Likert Scal) รวมทั้งกรณีตัวอย่างของประเด็นปัญหานั้นๆ สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์นั้น ใช้การสุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาโรงงานแบบไม่เจาะจง จำนวน 15 ราย จากกลุ่มบริษัทก่อสร้างโรงงานจำนวน 5 บริษัท สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	ผลการรวบรวมความเห็น			
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น	ความเห็นต่อความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น
1	ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องตามหลักวิชาการ ■ ปริมาณเหล็กเสริมคอนกรีตในคานมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่สามารถรับน้ำหนักได้อย่างปลอดภัย ■ การออกแบบรอยเชื่อมสำหรับการประกอบติดตั้งงานเหล็กรูปพรรณไม่ได้มาตรฐาน ■ พิจารณาแรงที่กระทำต่อโครงสร้างอาคารโรงงานไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ได้พิจารณาแรงลม ไม่ได้พิจารณาแรงเนื่องจากน้ำหนักบรรทุกจากผนังที่ถ่ายลงคาน เป็นต้น ■ แบบก่อสร้างกำหนดค่ากำลังของคอนกรีตที่นำมาใช้ในการก่อสร้างเสามากกว่าค่ากำลังของคอนกรีตที่นำมาใช้ในการก่อสร้างคานคอดิน	0.47	0.516	15.56%	น้อยมาก
2	ปัญหาแบบก่อสร้างไม่ชัดเจน แสดงรายละเอียดไม่ครบถ้วน ■ แบบก่อสร้างแสดงรายละเอียดของงานเชื่อมไม่ชัดเจน ■ แบบก่อสร้างแสดงรายละเอียดของกลุ่มคาน เสา พื้น และลักษณะของรูปแบบผนัง ไม่ครบถ้วน	1.93	0.594	64.44%	ปานกลาง
3	ปัญหาแบบก่อสร้างกำหนด ระยะ ระดับ รายละเอียดประกอบแบบผิด ■ ระยะ ระดับเกิดการขัดแย้งกันระหว่างแบบด้านโครงสร้างกับแบบแบบด้านสถาปัตยกรรม ■ การกำหนดระยะในการประกอบ และติดตั้งในส่วนของงานระบบและงานสถาปัตยกรรมผิด	2.07	0.799	68.89%	ปานกลาง

ตารางที่ 4.1 ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	ผลการรวบรวมความเห็น			
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น	ความเห็นต่อความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น
4	ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ ▪ การหักลอกรายการประกอบแบบจากโครงการก่อสร้างก่อนหน้ามาใช้กับโครงการก่อสร้างปัจจุบัน ทำให้เกิดความผิดพลาด โดยชนิดของวัสดุ รายละเอียด และคุณสมบัติของวัสดุที่กำหนดในแบบก่อสร้าง ไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ	2.00	0.756	66.67%	ปานกลาง
5	ปัญหาแบบก่อสร้างด้านโครงสร้าง ไม่สัมพันธ์กับแบบด้านสถาปัตยกรรม และแบบด้านงานระบบ ▪ การออกแบบให้เกิดความเสียหายต่อส่วนโครงสร้างโรงงาน เนื่องจากแบบโครงสร้างไม่สัมพันธ์กับแบบด้านงานวิศวกรรม เช่น การเจาะคานโครงสร้างเพื่อเดินสายไฟภายในโรงงาน เป็นต้น ▪ ไม่สามารถติดตั้งเครื่องจักรภายในโรงงานได้ เนื่องมาจากขนาดของเครื่องจักรมีขนาดใหญ่กว่าประตูทางเข้าอาคารโรงงาน	1.93	0.594	64.44%	ปานกลาง
6	ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการก่อสร้าง ▪ จำนวนเหล็กเสริมคอนกรีตในคานคอนกรีตเสริมเหล็กมีปริมาณมากเกินไปไม่สามารถทำการเทคอนกรีตได้ ▪ กรณีอาคารโรงงานมีความสูงมาก แต่ในการออกแบบคานรัดหัวเสา ผู้ออกแบบเลือกใช้คานคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อในที่ ทำให้ไม่สะดวกต่อการก่อสร้าง	1.07	0.704	35.56%	น้อย
7	ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถการดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ ▪ ความลึกของเสาเข็มที่ทำการออกแบบ ไม่สามารถทำการตอกได้ตามแบบ	1.60	0.632	53.33%	ปานกลาง

ตารางที่ 4.1 ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	ผลการรวบรวมความเห็น			
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น	ความเห็นต่อความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เกิดขึ้น
8	ปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำถึงสภาพเส้นทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ ▪ ไม่สามารถขนส่งเสาเข็มที่มีความยาวหรือวัสดุประเภทดีนๆ ที่ใช้สำหรับการก่อสร้างเข้าบริเวณสถานที่ก่อสร้างได้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ	1.13	0.640	37.78%	น้อย
9	ปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การทำงานของสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ ▪ บริเวณของสถานที่ก่อสร้างติดแนวอาคารข้างเคียงมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทำการตั้งนั่งร้านเพื่อทำแบบหล่อคานโครงสร้างอาคาร ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ	1.33	0.488	44.44%	น้อย

จากตารางที่4.1 สามารถแบ่งกลุ่มของปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างตามความคิดเห็นของผู้รับเหมาก่อสร้างโรงงาน ต่อระดับความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาดังกล่าวที่เคยพบจากประสบการณ์การทำงาน ออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นปานกลาง ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่ชัดเจน แสดงรายละเอียดไม่ครบถ้วน ปัญหาแบบก่อสร้างกำหนด ระยะ ระดับ รายละเอียดประกอบแบบผิด ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ ปัญหาแบบก่อสร้างด้านโครงสร้าง ไม่สัมพันธ์กับแบบด้านสถาปัตยกรรม และแบบด้านงานวิศวกรรม และปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถการดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ

กลุ่มที่ 2 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นน้อย ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการก่อสร้างปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำถึงสภาพเส้นทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การทำงานของสถานที่ก่อสร้าง ทำให้เป็นอุปสรรค หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ

กลุ่มที่ 3 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นน้อยมาก ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องตามหลักวิชาการ

4.2 แนวทางการแก้ปัญหาและแนวทางการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวทางการแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน และแนวทางการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้สะดวก โดยประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ (Buildability)

4.2.1 แนวทางการแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน

การศึกษาเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน มีวิธีการดำเนินการดังนี้ คือ รวบรวมปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน ที่ได้จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อที่ 4.1 นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ถึงแนวทางในการแก้ปัญหา โดยประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ที่ได้จากการสำรวจเชิงเอกสาร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ เป็นกลุ่มเดียวกันกับ กลุ่มของผู้รับเหมาโรงงานที่ทำการสัมภาษณ์ ปัญหาอันเนื่องมาจากแบบการก่อสร้างโรงงาน สามารถสรุปได้ดังนี้

- แนวทางการปัญหา แบบก่อสร้างไม่ชัดเจนแสดงรายละเอียดไม่ครบถ้วน แบบก่อสร้างกำหนด ระยะ ระดับ รายละเอียดประกอบแบบผิด แบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ แบบก่อสร้างด้านโครงสร้างไม่สัมพันธ์กับแบบด้านสถาปัตยกรรม และแบบด้านงานระบบ และแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องตามหลักวิชาการ
    - การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไข (Revise) แบบการก่อสร้างโรงงานที่ทำการออกแบบแล้วเสร็จ เพื่อลดปัญหาความผิดพลาดเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าว ก่อนดำเนินการก่อสร้าง

- วางแผนหรือหลีกเลี่ยงการทำความเสียหายต่องานที่ตามมา เนื่องจากความไม่สัมพันธ์กันของแบบด้านโครงสร้าง สถาปัตยกรรม และแบบด้านงานระบบ โดยมีการสื่อสารข้อมูลกันอย่างชัดเจนระหว่างการออกแบบด้านสถาปัตยกรรม แบบด้านวิศวกรรม และแบบด้านงานระบบให้มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการประสานงานกันที่ดีระหว่างสถาปนิก ผู้ออกแบบวิศวกรรม และผู้ออกแบบด้านงานระบบ
- มีการสื่อสารและนำเสนอข้อมูลต่างๆ ของแบบก่อสร้าง ที่จะนำไปใช้ในขั้นตอนการก่อสร้าง ระหว่างผู้ออกแบบและผู้รับเหมาก่อสร้าง อย่างชัดเจนก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาข้อผิดพลาดอันเนื่องมาจากแบบก่อสร้างดังกล่าว

- แนวทางในการแก้ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการก่อสร้าง
  - ออกแบบให้ใช้การประกอบชิ้นส่วนย่อยๆ เข้าเป็นชิ้นเดียวที่โรงงาน แทนการก่อสร้างทีละส่วนที่หน้างาน เพื่อลดปัญหาความไม่สะดวกในการทำงานในกรณีพื้นที่ก่อสร้างคับแคบ ซึ่งไม่สามารถใช้รูปแบบการก่อสร้างแบบคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อในที่ได้
  - มีการสื่อสารร่วมกันระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้างและผู้ออกแบบ ก่อนเริ่มการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในขั้นตอนก่อสร้าง เช่น เหล็กเสริมในคอนกรีตเสริมเหล็กมีปริมาณมากเกินไป ทำให้เทคอนกรีตไม่สะดวก หรือไม่สามารถเทคอนกรีตได้
  - การสำรวจพื้นที่ก่อสร้างก่อนการออกแบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกรูปแบบการก่อสร้างที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้สำหรับพื้นที่ก่อสร้าง ทำให้สามารถลดปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในขั้นตอนการก่อสร้าง
  - ออกแบบโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับทักษะคนงานที่มี ณ บริเวณสถานที่ก่อสร้าง ส่งผลให้แบบก่อสร้างสะดวกต่อการทำงานสำหรับคนงานที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง
  - ออกแบบให้มีรายละเอียดสะดวกต่อการทำงาน หรือสะดวกต่อการประกอบและติดตั้ง

- การออกแบบโดยคำนึงถึงขั้นตอนในการก่อสร้าง ซึ่งพิจารณาให้มีขั้นตอนการก่อสร้างสัมพันธ์กัน ไม่เกิดการขัดแย้งกัน หรือมีขั้นตอนในการดำเนินการก่อสร้างซ้ำๆ กัน ส่งผลให้สะดวกต่อการก่อสร้าง

- แนวทางในการแก้ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถการดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ
  - การสำรวจสภาพดินบริเวณพื้นที่ให้ทั่วบริเวณ และออกแบบให้ใช้เวลาการทำงานใต้ดินน้อยที่สุดเพื่อป้องกันการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเนื่องจากความไม่แน่นอนของสภาพใต้ดิน เช่น สภาพดินเปียก น้ำใต้ดิน สารพิษที่อยู่ใต้ดิน การพังทลายจากน้ำหนักดิน เป็นต้น
  - ใช้วัสดุที่เหมาะสม เช่น การเลือกใช้เสาเข็มให้สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้าง
  - กรณีที่ไม่สามารถทำการขนส่งเสาเข็มซึ่งมีความยาวมาก เข้ามาดำเนินการตอกเสาเข็มภายในสถานที่ก่อสร้างได้ ส่งผลให้ต้องใช้เสาเข็มสั้นต่อกันจนให้ครบความลึกที่กำหนดตามการออกแบบ ในส่วนของการออกแบบรอยเชื่อมต่อเสาเข็มนั้นต้องพิจารณาออกแบบให้ก่อสร้างได้อย่างปลอดภัย

- แนวทางในการแก้ปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำถึงสภาพเส้นทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้าง และปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การทำงานของสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ
  - การตรวจสอบเพื่อหาสภาพพื้นที่การก่อสร้าง ที่ส่งผลต่อแนวทางการดำเนินการโครงการ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงแบบ และความล่าช้า เนื่องจากอุปสรรคในการขนส่งวัสดุก่อสร้างเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนการก่อสร้าง
  - พิจารณาด้านทางเข้าพื้นที่ทำงาน ควรมีการตรวจสอบโดยรอบพื้นที่ทำการก่อสร้างตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ เพื่อออกแบบให้ใช้วัสดุที่สามารถขนส่งไปยังพื้นที่ก่อสร้างได้สะดวก
  - การสำรวจสภาพภูมิอากาศบริเวณสถานที่ก่อสร้าง เพื่อออกแบบให้มีสิ่งโอบล้อมให้เร็วที่สุด เช่น รั้ว หลังคา ไม่ให้สูญเสียอัตราการทำงานเนื่องจากสภาพอากาศบริเวณพื้นที่ทำงาน
  - การออกแบบก่อสร้างโดยคำนึงถึงวัสดุที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่การก่อสร้าง

- ใช้เครื่องจักรที่มีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมีการวางแผนหาตำแหน่งที่เหมาะสมในการติดตั้งเครื่องจักร เช่น เครน เพื่อให้สามารถใช้งานได้ทั่วพื้นที่ก่อสร้าง ตั้งแต่ขั้นตอนของการออกแบบ ในกรณีที่พื้นที่ก่อสร้างคับแคบ
- ออกแบบให้ใช้การประกอบชิ้นส่วนย่อยๆ เข้าเป็นชิ้นเดียวที่โรงงาน แทนการก่อสร้างทีละส่วนที่หน้างาน ในกรณีพื้นที่การก่อสร้างคับแคบ

4.2.2 แนวทางการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง

สำหรับการนำเสนอแนวทางการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้สะดวก มีวิธีการดำเนินการดังนี้ คือ รวบรวมหลักการและหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ จากการสำรวจเชิงเอกสาร และนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ถึงความคิดเห็นของผู้รับเหมาต่อผลกระทบในการก่อสร้าง ถ้านำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบก่อสร้างโรงงาน โดยใช้วิธีมาตรวัดทัศคติแบบ Likert และ มีส่วนของคำถามปลายเปิดเพื่อถามเหตุผลของการตอบในประเด็นนั้น รวมทั้งส่วนของคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เลือกคำตอบในความคิดเห็นของผู้ตอบ เกี่ยวกับการคำนึงถึงการใช้หลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ ในการออกแบบก่อสร้างโรงงานของผู้ออกแบบ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ เป็นกลุ่มเดียวกันกับ กลุ่มของผู้รับเหมาโรงงานที่ทำการสัมภาษณ์ปัญหาอันเนื่องมาจากแบบการก่อสร้างโรงงาน สามารถสรุปได้ตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบในการก่อสร้าง ถ้านำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

ลำดับ	หลักปฏิบัติ	ผลการรวบรวมความเห็น				
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับผลกระทบต่อการก่อสร้าง	ความคิดเห็น	เหตุผลประกอบความคิดเห็น
1	สำรวจพื้นที่ให้ทั่วบริเวณ	2.27	0.704	75.56%	มีผลกระทบมาก	มีผลต่อการวางแผนในขั้นตอนของการก่อสร้าง และลดระยะเวลาในการก่อสร้างอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้าง
2	พิจารณาด้านทางเข้าพื้นที่ทำงาน	2.13	0.640	71.11%	มีผลกระทบปานกลาง	หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงแบบการก่อสร้าง ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าในการก่อสร้าง และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ในกรณีของการออกแบบให้ใช้เข็มที่มีความยาวมากในการก่อสร้าง แต่ทางเข้าสถานที่ก่อสร้างไม่สามารถทำการขนส่งเสาเข็มเข้าสถานที่ก่อสร้างได้ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงแบบให้ใช้เสาเข็มสั้นมาต่อกันให้ได้ขนาดของความยาวตามที่ต้องการ
3	พิจารณาถึงที่เก็บของในขั้นการออกแบบ	1.60	0.507	53.33%	มีผลกระทบปานกลาง	ทำให้ง่ายต่อการทำงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยเฉพาะในกรณีที่สถานที่ก่อสร้างมีพื้นที่ในการทำงานคับแคบ
4	ออกแบบให้ใช้เวลาการทำงานใต้ดินน้อยที่สุด	2.53	0.743	84.44%	มีผลกระทบมาก	เนื่องจากงานใต้ดินมีความเสี่ยงในการทำงานสูง เช่น ความเสี่ยงเนื่องมาจากความไม่แน่นอนของสภาพดิน เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อระยะเวลาการก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง และอันตรายที่เกิดจากการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบในการก่อสร้าง ถ้านำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ (ต่อ)

ลำดับ	หลักการ	ผลการรวบรวมความเห็น				
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับผลกระทบต่อการก่อสร้าง	ความคิดเห็น	เหตุผลประกอบความคิดเห็น
5	การออกแบบให้มีการทำสิ่งโอบล้อมให้เร็วที่สุด	1.87	0.743	62.22%	มีผลกระทบปานกลาง	สิ่งโอบล้อมจะป้องกันสิ่งก่อสร้างจากสภาพอากาศ บริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ซึ่งส่งผลให้สามารถดำเนินการก่อสร้างอื่นๆ ที่ตามมาได้สะดวก และลดปัญหาในเรื่องของความล่าช้าในการก่อสร้างที่มีสาเหตุมาจากสภาพอากาศบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง
6	ใช้วัสดุที่เหมาะสม	2.67	0.490	88.89%	มีผลกระทบมาก	การเลือกใช้วัสดุที่ดี ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และง่ายต่อการประกอบและติดตั้ง จะส่งผลต่อความแข็งแรงของอาคาร อายุการใช้งาน ลดระยะเวลาในการทำงาน และช่วยลดระยะเวลาในการก่อสร้าง
7	ออกแบบให้เหมาะสมกับทักษะคนงานที่มี	1.47	0.520	48.89%	มีผลกระทบน้อย	การใช้วิธีการก่อสร้างที่ซ้ำๆ กันในขั้นตอนการก่อสร้าง การประกอบและติดตั้งโดยวิธีทั่วไป และการออกแบบให้มีส่วนที่ต้องใช้ทักษะพิเศษในการก่อสร้างน้อยที่สุด จะส่งผลให้ลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ลดความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการก่อสร้าง
8	ออกแบบให้ง่ายต่อการประกอบ	2.40	0.507	80.00%	มีผลกระทบมาก	ลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ปลอดภัยต่อการทำงานและลดความผิดพลาดในขั้นตอนของการประกอบและติดตั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบในการก่อสร้าง ถ้านำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ (ต่อ)

ลำดับ	หลักการ	ผลการรวบรวมความเห็น				
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับผลกระทบต่อการก่อสร้าง	ความคิดเห็น	เหตุผลประกอบความคิดเห็น
9	วางแผนให้มีแบบมาตรฐานหรือมีการใช้ซ้ำให้มากที่สุด	2.73	0.458	91.11%	มีผลกระทบมาก	ลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ลดระยะเวลาการเรียนรู้ในการทำงานของคนงาน ลดเศษเหลือของวัสดุจากการก่อสร้าง ประหยัดค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
10	ใช้เครื่องจักรที่มีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด	2.60	0.507	86.67%	มีผลกระทบมาก	ลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ลดค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากค่าแรงของคนงาน และสามารถควบคุมคุณภาพของการทำงานได้มากยิ่งขึ้น
11	มีค่าเผื่อที่ยอมรับได้	1.67	0.490	55.56%	มีผลกระทบปานกลาง	เพิ่มความยืดหยุ่น (feasible) ในขั้นตอนการก่อสร้าง
12	มีขั้นตอนการทำงานที่ปฏิบัติได้จริง	2.60	0.507	86.67%	มีผลกระทบมาก	ลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงแบบในขั้นตอนการก่อสร้าง ซึ่งส่งผลต่อระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
13	หลีกเลี่ยงการเรียกใช้ผู้ชำนาญการหลายครั้ง	1.47	0.516	48.49%	มีผลกระทบน้อย	ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
14	วางแผนหรือหลีกเลี่ยงการทำความเสียหายต่องานที่ตามมา	2.4	0.737	80.00%	มีผลกระทบมาก	ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง อันเนื่องมาจากการรื้อถอน ทำลาย หรือซ่อมแซมในส่วนของงานที่ได้รับความเสียหาย
15	ออกแบบให้ก่อสร้างได้อย่างปลอดภัย	2.00	0.845	66.67%	มีผลกระทบปานกลาง	ลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการก่อสร้าง ซึ่งจะทำให้ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
16	สื่อสารกันอย่างชัดเจน	2.60	0.507	86.67%	มีผลกระทบมาก	ลดปัญหาการเปลี่ยนปลงแบบก่อสร้าง เพิ่มประสิทธิภาพในการนำข้อมูลจากแบบก่อสร้าง รายการประกอบแบบไปใช้ในขั้นตอนการก่อสร้าง และลดปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการก่อสร้าง ซึ่งส่งผลให้ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบในการก่อสร้าง ถ้านำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ (ต่อ)

ลำดับ	หลักการ	ผลการรวบรวมความเห็น				
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	ดัชนีระดับผลกระทบต่อการก่อสร้าง	ความคิดเห็น	เหตุผลประกอบความคิดเห็น
17	การออกแบบโดยใช้รูปแบบการก่อสร้าง ที่สามารถใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพทดแทนการใช้แรงงานคนในการดำเนินการก่อสร้าง	2.67	0.488	88.89%	มีผลกระทบมาก	มีผลกระทบมากในเรื่องของ duration of work และ cycle time ของงานที่ขั้นตอนในการทำงานซ้ำๆ กัน การเลือกใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการทำงานแทนการก่อสร้างโดยใช้แรงงานคน จะส่งผลให้ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในขั้นตอนการทำงานได้มาก
18	ออกแบบให้ใช้การประกอบชิ้นส่วนย่อยๆ เข้าเป็นชิ้นเดียวที่โรงงาน แทนการก่อสร้างทีละส่วนที่หน้างาน	2.73	0.458	91.11%	มีผลกระทบมาก	ลดระยะเวลาในการก่อสร้าง ลดเศษเหลือของวัสดุที่เกิดจากขั้นตอนการก่อสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้รับเหมาก่อสร้างต่อการคำนึงถึงการใช้หลักการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ ในการออกแบบของผู้ออกแบบ

ลำดับ	หลักการ	การคำนึงถึง การใช้หลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ ในการออกแบบก่อสร้างโรงงานของผู้ออกแบบ	
		ผู้ออกแบบคำนึงถึงในการออกแบบ (ร้อยละของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด)	ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงในการออกแบบ (ร้อยละของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด)
1	สำรวจพื้นที่ให้ทั่วบริเวณ	80.00%	20.00%
2	พิจารณาด้านทางเข้าพื้นที่ทำงาน	26.67%	73.33%
3	พิจารณาถึงที่เก็บของในขั้นการออกแบบ	13.33%	86.67%
4	ออกแบบให้ใช้เวลาการทำงานใต้ดินน้อยที่สุด	20.00%	80.00%
5	การออกแบบให้มีการทำสิ่งโอบล้อมให้เร็วที่สุด	0.00%	100.00%
6	ใช้วัสดุที่เหมาะสม	86.67%	13.33%
7	ออกแบบให้เหมาะสมกับทักษะคนงานที่มี	20.00%	80.00%
8	ออกแบบให้ง่ายต่อการประกอบ	46.67%	53.33%
9	วางแผนให้มีแบบมาตรฐานหรือมีการใช้ซ้ำให้มากที่สุด	66.67%	33.33%
10	ใช้เครื่องจักรที่มีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด	40.00%	60.00%
11	มีค่าเผื่อที่ยอมรับได้	20.00%	80.00%
12	มีขั้นตอนการทำงานที่ปฏิบัติจริงได้	13.33%	86.67%
13	หลีกเลี่ยงการเรียกใช้ผู้ชำนาญการหลายครั้ง	13.33%	86.67%
14	วางแผนหรือหลีกเลี่ยงการทำความเสียหายต่องานที่ตามมา	33.33%	66.67%
15	ออกแบบให้ก่อสร้างได้อย่างปลอดภัย	0.00%	100.00%
16	สื่อสารกันอย่างชัดเจน	60.00%	40.00%
17	การออกแบบโดยใช้รูปแบบการก่อสร้าง ที่สามารถใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพทดแทนการใช้แรงงานคนในการดำเนินการก่อสร้าง	20.00%	80.00%
18	ออกแบบให้ใช้การประกอบชิ้นส่วนย่อยๆ เข้าเป็นชิ้นเดียวที่โรงงาน แทนการก่อสร้างทีละส่วนที่หน้างาน	26.67%	73.33%

จากตารางที่ 4.2 สามารถสรุปแนวทางการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง ออกได้เป็น 3 กลุ่ม ตามความคิดเห็นของผู้รับเหมาก่อสร้างต่อผลกระทบในการก่อสร้าง เมื่อนำหลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้มาประยุกต์ใช้ ในการออกแบบก่อสร้างโรงงาน ดังนี้ คือ

กลุ่มของหลักปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อการก่อสร้างมาก ประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่ให้ทั่วบริเวณการออกแบบให้ใช้เวลาการทำงานใต้ดินน้อยที่สุด ใช้วัสดุที่เหมาะสม ออกแบบให้ง่ายต่อการประกอบ วางแผนให้มีแบบมาตรฐานหรือมีการใช้ซ้ำให้มากที่สุด ใช้เครื่องจักรที่มีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด มีขั้นตอนการทำงานที่ปฏิบัติจริงได้ วางแผนหรือหลีกเลี่ยงการทำความเสียหายต่องานที่ตามมา สื่อสารกันอย่างชัดเจน การออกแบบโดยใช้รูปแบบการก่อสร้าง ที่สามารถใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพทดแทนการใช้แรงงานคนในการดำเนินการก่อสร้าง และออกแบบให้ใช้การประกอบชิ้นส่วนย่อยๆ เข้าเป็นชิ้นเดียวที่โรงงาน แทนการก่อสร้างทีละส่วนที่หน้างาน

กลุ่มของหลักปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อการก่อสร้างปานกลาง ประกอบด้วย พิจารณาด้านทางเข้าพื้นที่ทำงาน พิจารณาถึงที่เก็บของในขั้นการออกแบบ มีค่าเผื่อที่ยอมรับได้ และออกแบบให้ก่อสร้างได้อย่างปลอดภัย

กลุ่มของหลักปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อการก่อสร้างน้อย ประกอบด้วย ออกแบบให้เหมาะสมกับทักษะคนงานที่มี และหลีกเลี่ยงการเรียกใช้ผู้ชำนาญการหลายครั้ง

4.3 บทสรุป

ในการศึกษาปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน สามารถแบ่งกลุ่มของปัญหาดังกล่าว ตามความคิดเห็นของผู้รับเหมาก่อสร้างโรงงาน ต่อระดับความถี่โดยเฉลี่ยของปัญหาที่เคยพบจากประสบการณ์การทำงาน ด้วยมาตรวัดทัศคติแบบ Likert ออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นปานกลาง ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่ชัดเจน แสดงรายละเอียดไม่ครบถ้วน ปัญหาแบบก่อสร้างกำหนด ระยะ ระดับ รายละเอียดประกอบแบบผิด ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับรายการประกอบแบบ ปัญหาแบบก่อสร้างด้านโครงสร้าง ไม่สัมพันธ์กับแบบด้านสถาปัตยกรรม และแบบด้านงานวิศวกรรม และ

ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพดินบริเวณสถานที่ก่อสร้างทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถการดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ

กลุ่มที่ 2 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นน้อย ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการก่อสร้างปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำถึงสภาพเส้นทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้าง ทำให้เป็นอุปสรรค หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบปัญหาที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การทำงานของสถานที่ก่อสร้าง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง หรือ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแบบ

กลุ่มที่ 3 ปัญหาที่มีระดับความถี่โดยเฉลี่ยเกิดขึ้นน้อยมาก ประกอบด้วย ปัญหาแบบก่อสร้างไม่สอดคล้องตามหลักวิชาการ

สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากคุณภาพของแบบก่อสร้างโรงงาน และแนวทางการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง ได้จากผลความคิดเห็นของผู้รับเหมาก่อสร้างโรงงานในการสัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติของการออกแบบให้สามารถก่อสร้างได้ ในการแก้ปัญหาและการออกแบบให้สะดวกต่อการก่อสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย